

ראשית מלכותו של דוד על יהודה

הרב יוסף מרקוס

בפרק ב' מתחילה למעשה תקופת מלכותו של דוד. אמנם, זוהי מלכות חלקית, שהרי רק על יהודה הוא מולך, והדבר נרמז בכך שרק בפרק ה', כאשר דוד מומלך על כל ישראל, מופיעה הנוסחה החגיגית, הידועה והשגורה של ספר מלכים: "בן שלוש שנה דוד במלכו, ארבעים שנה מלך. בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חודשים ובירושלים מלך שלשים ושלוש שנה על כל ישראל ויהודה" (ה', ה).

מלכותו של דוד החלה ע"י צו ואישור של ה' (שאלה באורים ותומים), ולאחריהם קבלה של העם (אנשי יהודה משחוהו למלך בחברון). אין ספק שכוונת דוד בשאלה באורים ותומים הייתה לדעת האם כבר הגיעה שעת מלכותו. דוד ידע עוד קודם לכן שה' משח אותו למלך, אלא שידע שאין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלוא הנימה, וביקש שלא לדחוק את הקץ. כעת, לאחר מות שאול, דוד מתחיל לפעול וליזום: הוא שואל בה', נמשח למלך בחברון, ואז פונה אל אנשי יבש גלעד ומבטיח להם את חסדו על החסד שעשו עם שאול בקוברם אותו.

נראה שבמעשה אחרון זה, מבקש דוד להציג עצמו כממשיכו של שאול: דוד נכנס לנעלי שאול, ומבטיח לאנשי יבש גלעד, שגמלו חסד עם שאול, שהוא יגמול עמם חסד על חסדם. בכך, הוא קורא להם להכיר בו כממשיכו של שאול, ולכן הוא מדגיש שאנשי יהודה כבר המליכוהו.

אמנם, אבנר שר צבא שאול אינו שותף לתוכניות דוד, והוא ממליך על ישראל את איש בושתי, בנו של שאול. בראשית הפרק, נראה ששני המלכים עומדים זה כנגד זה. אולם שני הבדלים ביניהם עולים מהכתוב: ראשית - דוד פעל להמלכתו בצורה אקטיבית, ואילו איש בושתי היה פסיבי ונגרר אחרי אבנר; ושנית - דוד חזר מפלשתים אל מרכז הארץ (חברון), ואילו איש בושתי מתרחק ממרכז הפעילות ומגיע למחניים אשר בעבר הירדן המזרחי.